Városfejlesztés és adómentesség

A kormány a várossal egyetértésben ki fogja jelölni azokat az uccákat és tereket, amelyeken adómentesen lehet építkezni — Mely uccákon és tereken épülhetnek fel az adómentes uj házak?

A pénzügyminiszter a házadó mérsékléséről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával az országgyülésen kijelentette s a felsőház előtt is megismételte, hogy *a kormány a jövőben el fog térni az uj épületek általános adómentességének elvétől s*

meg fogja jelölni az egyes városokban azokat a területeket, melyeken az uj épületek számára adómentességet biztosit.

Kijelentette ez utóbbi alkalommal a pénzügyminiszter azt is, hogy az egyes vidéki városok vezetőivel tárgyalásokat fog kezdeni azoknak az uccáknak, tereknek, területeknek kijelölésére, melyeken adómentességet fog nyerni az uj épület.

Nem lehet helyteleniteni a kormánynak ezt az elhatározását. Az adókedvezmény egészen rendkivüli honorálása az épitkezésnek. Az épitkezők azonban nem tesznek egyforma szolgálatot sem az államnak, sem a városnak, méltányos tehát, hogy azzal

a haszonnal arányos legyen a kedvezmény is.

amit a köznek nyujtanak s amiben köztől részesülnek.

A városnak nem egyforma szolgálatot tesz az, aki a Cserepes-soron épitkezik s aki ugyanolyan nagy s ugyanolyan rendeltetésü épületet a Tisza Lajos-körúton emel. *Sokkal több szolgálatot tesz a városnak az, aki a belterületen épit bérházat, mint az, aki ugyanannyi férhelyiséggel bár, de a Gedóban épitkezik.* Nemcsak financiális, de szociális szempontból sem volt tehát az a rendszer helyes, mely egyforma tartalmu adómentességet adott minden uj épület számára, a városnak bármely pontján épültek is azok fel.

A pénzügyi kormány elhatározása alkalmas lesz arra is, hogy

a városfejlesztés tervszerü programjának megvalósitását lehetővé tegye. Eddig hiába élt a város vezetőibe az a törekvés, hogy a város fejlődését programszerüen irányitsa. *Mindenki ott épitkezett, ahol éppen kedve tartotta,* ahol egyéni kedvtelésének, egyéni szempontjainak vagy egyéni kalkulációinak legjobban megfelelt az épitezés. A városiasság fejlődésében igy bizonyos anarchikus állapot állott elő. A kövezés, csatornázás, világitási és vizvezetéki hálózat kiterjesztése csak előre meghatározott tempóban s előre meghatározott keretek között mehet végbe; *a város tényleges fejlődése azonban sokszor nem igazolta azokat a várakozásokat, melyek a városfejlesztés programjának összeállitásánál jogosultaknak látszottak.* Minthogy azonban a csatornázás, feltöltés és kövezés az előre elhatározott program szerint haladt, viszont a város nem ugy épült tovább, mint ahogy azt a program kidolgozásánál számitásba vették, nem egyszer történt meg, hogy

nem a legforgalmasabb uccát töltötték fel, kövezték ki, vagy látták el egyéb közmüvel

s *igy nem volt meg a szükséges összhang a város beépitése és a közmüvekkel való ellátottság között.*

Mindezt a hibát meg fogja szüntetni a pénzügyminiszter által tervbe vett reform. Mert ha a város vezetőinek módjukban lesz akaratukat és meggyőződésüket érvényesiteni abban a kérdésben, hogy a város melyik területe, mely uccák és terek kapják meg az adómentesség kedvezményét, akkor ha nem is kényszerü jogi, de kényszeritő *gazdasági* rendszabályok fognak őrködni afelett, hogy

a város az áttanolt tervek, a kidolgozott és végiggondolt program szerint épüljön, fejlődjön tovább.

A pénzügyminisztérium még nem kezdette meg a várossal a tárgyalásokat annak meghatározása végett, hogy mily területeken épülő uj házakat részesitsen adókedvezményben. A város vezetőivel folytatott megbeszélések alapján azonban meg lehet már állapitani, hogy *kész tervek, megfontolt javaslatok várják már a város részéről a miniszteri tárgyalást.* A városfejlesztés eddigi programjához képest ugyanis a város vezetői a következő területekre, illetőleg uccákra és terekre fogják kérni az uj épületek adómentességét:

a Tisza Lajos-körúton belüli városrész,
a Tisza Lajos-körut és nagykörut mindkét oldala,
valamennyi sugárut mindkét oldala,
Lechner-tér, Szent István-tér, Dugonics-tér, Valéria-tér,
az egész Tisza-part.

Az eddigi tervek szerint tehát

a most felsorolt városrészben, illetőleg tereken és uccákon épülő uj házak adómentességet fognak kapni, a város egyéb részein épülő házak azonban nem.

Előrelátható tehát, hogy mindaddig, amig az uj házak közötti ez a megkülönböztetés megmarad,

nem adómentes helyen nem fognak épitkezni,

legfeljebb csak egészen kivételes esetben. Amig a házadó a mai magasságban marad, egyetlen épittető sem mondhat le az adómentesség kedvezményéről.

Előrelátható azonban az is, hogy amint ez a megkülönböztetés megszünik,

a kedvezményezett területen levő telkek árai grásszerüen fognak emelkedni,

az érintett telkek tulajdonosai a maguk javára nyomban eszkomptálni fogják az adómentesség előnyeit s *nyomban osztozkodni kivánnak majd az eljövendő épitkezővel az elengedett adóban.* Hogy azonban a telekárak emelkedése ne hiusitsa meg a részleges adómentesség kedvező hatását,

a telekértékadóval kell lehetetlenné tenni a város fejlődését akadályozó spekulációt.

A város fejlődése s ennek a fejlődésnek tempója nem fejlesztette ki a telekspekuláció »iparát«. Ha azonban az adómentesség csak bizonyos uccákra és terekre fog korlátozódni, arról is kell gondoskodni, hogy e telkek tulajdonosai ne akadályozhassák meg a városnak most már az adómentesség megadásával is támogatott fejlődését. Ezenfelül: nem a tulajdonos áldozatkészsége, befektetése vagy munkája, hanem törvény vagy kormányrendelet fogja máról-holnapra felemelni a kijelölt telkeknek értékét. Joggal lehet azonban azt kivánni, hogy *a városi élet terheit elsősorban abból az értékből fedezzék, amit nem az egyes polgár munkája, szorgalma és befektetése, hanem maga a városi élet s a városi élet szabályozása teremt meg.* Ebből a megszolgálatlan, ebből az ajándék-értékből kell legelsősorban kikerülni a városi élet közszükségletei fedezetének.

Az adómentességnek tervezett rendszere tehát csak a telekértékadóval együtt fogja elérni a helyesen kitüzött célt.

Dettre János.

nem is terjeszkedünk ki a prózai jelenben. A lap el is dicsekszik vele, hogy milyen tömérdek nép utazott gyors-szekéren. A bécs—brünni vonalon 1823 nyarától 1825 tavaszáig több mint 3500 volt az utasok száma. *A bécs—pozsonyi vonalon és vissza 4300 ember utazott 11 hónap alatt és a bécs—budai utat 649 ember tette meg gyorskocsival 4 hónap alatt.* A *Kedveskedő* nem győz rajta csodálkozni, hogy ilyen mozgékony nép lett a magyar, noha ez a szám még alatta is marad a valóságnak, mert akik legtöbbet forgolódtak Bécsben a magyarok közül, azok akár mágnások voltak, akár gazdag tőzsérek, leginkább magánfogaton utaztak.

— Kitetszik ezen előadásból, — végződik a *Kedveskedő* vezércikke, — hogy ezen *gyors utazás* az ő kifejlődésének folytában más szomszéd statusokban is már fennálló hasonló intézetekhez fogja magát kapcsolni, más tartományokban is ily hasznos intézeteknek fundálását előre munkálni és sokat tenni arra nézve, hogy az Európai szárazföld' lakosainak egy, az előbbi időkben egészen ismeretlen közhasznu jót adjon.

— Száz esztendővel ezelőtt rajzolt ilyen merész perspektiváju jövendőt a »bécsi magyar ujság a Gyors-kocsinak, amely »*nagyon illendő fizetés bérért*« hetedhétország ellen elvitte az utast. Illő róla megemlékeznünk akkor, amikor *nagyon illetlen fizetésbérért* viszi a vasból való gyorskocsi az utast s amikor gondolkozóba esik az ember, nem volna-e érdemes a vasut helyett a régi gyorskocsit feltámasztani, amit a szegény ember is meg birna fizetni? Utóvégre, ha egyéb dolgokban háromszáz esztendőt csuszhattunk visszafelé, a közlekedés tekintetében százesztendős visszafejlődés igazán nem számit.

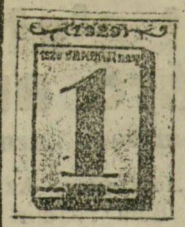

Kezdődjön Önnél egy jobb üzleti év és a
HINZ ORIGINAL
könyvelés. Kérje még ma a H. 11. számú részletes prospektust. Organisation. Budapest, VII., Erzsébet körút 19. Telefon: József 318—48. M 65

PATZAUER
RUM
LIKÖR KONYAK

A Pszichoanalitikai Orvosegyesület
folytatja előadássorozatát.
Előadó dr. Rappaport Samu, az
Apák és fiuk harca a családban és a társadalomban
cimmel ma délután félhatkor a Kereskedelmi és Iparkamarában. 320

Elsőrendü 280
fehérnemüanyagok
Polláknál Testvéreknél Csekonics ucca.

Pesten a Körúton a RAJNA cukrászdába
Nyugatival szemben UFA PALOTA. B12

Az első európai automobil melynek ára
csökkent
eddigi felülmulhatatlanul kiváló tulajdonságai pedig
növekedtek
Modern, tartós, felszerelése tökéletes.
MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL R.-T.
Budapest, IV., Váci ucca 24. sz.
Telefon: Automata 870-16 és 870-51.
M11